M.C.A.P.J. van Abeelen

Eigen spreekuur en chronische ziekten

M.C.A.P.J. van Abeelen

Eigen spreekuur en chronische ziekten

Tweede druk

Bohn
Stafleu
van Loghum

Springer Media

Houten 2013

ISBN 978-90-313-9974-1

© Bohn Stafleu van Loghum, onderdeel van Springer Media 2013

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of opnamen, hetzij op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet j° het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Samensteller(s) en uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak een betrouwbare uitgave te verzorgen. Niettemin kunnen zij geen aansprakelijkheid aanvaarden voor drukfouten en andere onjuistheden die eventueel in deze uitgave voorkomen.

NUR 891

Ontwerp omslag: Studio Bassa, Culemborg

Automatische opmaak: Crest Premedia Solutions (P) Ltd., Pune, India

Eerste druk 2006

Tweede druk 2013

Bohn Stafleu van Loghum

Het Spoor 2

Postbus 246

3990 GA Houten

www.bsl.nl

Voorwoord

Het werk van de doktersassistent is de afgelopen jaren uitgebreid. In dit AG-katern komt een aantal chronische ziektebeelden en aandoeningen aan de orde waar de assistent nauw bij betrokken is. Ze krijgt voldoende achtergrondkennis die ze kan toepassen tijdens het houden van haar eigen spreekuur en in de contacten met chronische patiënten en hun familieleden.

Er is ook aandacht voor de specifieke problematiek van de chronische patiënt. De assistent is het eerste aanspreekpunt en door de laagdrempeligheid ook vaak iemand aan wie de patiënt gemakkelijk zijn of haar problemen voorlegt.

De reële casussen in dit katern zijn afkomstig uit de huisartsenpraktijk. Voor de behandeling en adviezen zijn de NHG-standaarden als uitgangspunt genomen. Ook de therapie wordt daaruit overgenomen met de generieke vermelding van de geneesmiddelen.

In deze uitgave zijn alle onderwerpen geactualiseerd en aangepast aan de laatste NHG-standaarden. De paragrafen 'Cardiovasculair risicomanagement', 'Astma en chronisch obstructieve pulmonaire ziekte (COPD)' en het hoofdstuk 'Diabetes mellitus' zijn voor een groot deel herschreven. Verder hebben de onderdelen 'Het bewegingsapparaat' en 'Psychiatrie in de huisartsenpraktijk' een eigen hoofdstuk gekregen.

De ontwikkelingen gaan echter ontzettend snel, de standaarden worden regelmatig herzien en ook de farmaceutische industrie zit niet stil. Het is dus een goed advies verschillende bronnen te raadplegen, waarbij officiële sites (van het NHG en het Farmacotherapeutisch Kompas) het meest up-to-date zijn wat betreft de behandelwijze van ziekten en voor de geneesmiddelen.

Ik hoop dat dit boek een positieve bijdrage kan leveren tijdens de studie en dat het daarna als basisboek in de praktijk nog regelmatig dienst zal doen.

Marien van Abeelen, arts-docent

Oldenzaal, najaar 2012

Inhoud

1	Algemene inleiding	1
1.1	Inleiding	2
1.2	De huisarts in historisch perspectief	2
1.3	NHG-standaarden	5
1.4	Protocollen	6
1.5	Een eigen spreekuur	8
1.6	Ketenzorg	9
1.7	Chronisch ziek, hoe voelt dat?	10
1.8	De patiënt	10
1.9	De omgeving	13
1.10	Financiële aspecten	13
1.11	Gezonde geest in een gezond lichaam	14
1.12	Herhaalrecepten	16
1.13	Controles door de assistent	16
1.14	Luisterend oor	17
1.15	Conclusie	18
2	Hart- en vaataandoeningen	21
2.1	Denken in risico's	23
2.2	Arteriosclerose	25
2.3	Risicofactoren	27
2.4	Roken	31
2.5	Hypercholesterolemie	32
2.6	Hypertensie	35
2.7	Adipositas	39
2.8	Perifeer arterieel vaatlijden (PAV)	41
2.9	Coronaire hartziekten	42
2.10	Hartfalen	50
2.11	Ritmestoornissen	51
2.12	Cerebrovasculair accident (CVA)	52
2.13	Preventie is maatwerk	54
2.14	De rol van de assistent bij CVRM.	60
2.15	Stoppen met roken	61
3	Chronische longziekten	69
3.1	Inleiding	70
3.2	Astma en chronic obstructive pulmonary disease (COPD)	70
3.3	Hoe vaak komt het voor?	72
3.4	Oorzaak van astma en COPD	73
3.5	Symptomen	75
3.6	Anamnese en onderzoek	78
3.7	Allergieonderzoek	78
3.8	Longfunctieonderzoek	80
3.9	Behandeling van astma en COPD	84
3.10	Controles van de astma- en COPD-patiënt	86

3.11	Waar doe je het voor?	88
3.12	Inhalatietechnieken.....	88
4	Diabetes mellitus	95
4.1	Wat is suikerziekte?	96
4.2	Type 1 en type 2	100
4.3	Diabetes mellitus type 2	100
4.4	Hoe wordt de diagnose gesteld?	101
4.5	Renale glucosurie	102
4.6	Het doel van de behandeling.....	102
4.7	De instelling van diabetes type 2	102
4.8	Controles van de diabetespatiënt	103
4.9	De diabetespatiënt die insuline gebruikt	104
4.10	De driemaandelijke controle	106
4.11	De jaarlijkse controle	107
4.12	Diabetes en oogziekten	108
4.13	Het gebruik van de computer	108
4.14	Diabetes en zwangerschap.....	109
5	Cervixcarcinoom	111
5.1	Bevolkingsonderzoek	112
5.2	Cervixcarcinoom	114
5.3	Bevolkingsonderzoek op cervixcarcinoom.....	116
5.4	De doktersassistent in opleiding	124
6	Verrucae vulgares	127
6.1	Inleiding	128
6.2	Verrucae	129
6.3	Behandelingsmogelijkheden.....	130
6.4	Het wrattenspreekuur.....	131
7	Het bewegingsapparaat	135
7.1	Reumatische aandoeningen, inleiding	136
7.2	Artrose	142
7.3	Fractuurpreventie.....	144
7.4	Conclusie	148
8	Psychiatrie in de huisartsenpraktijk	151
8.1	Psychiatrie, inleiding	152
8.2	Stemmingsstoornissen.....	155
8.3	Persoonlijkheidsstoornissen	164
8.4	Angststoornissen	166
8.5	Slapeloosheid	169
8.6	Verslaving	171
8.7	Cognitieve stoornissen (stoornis in kennen en weten)	174
8.8	Conclusie	175

9	Veelvoorkomende chronische aandoeningen in de huisartsenpraktijk	179
9.1	De schildklier, inleiding	180
9.2	Huidaandoeningen, inleiding	184
9.3	Neurologische aandoeningen, inleiding	186
9.4	Maag-darmaandoeningen, inleiding	188
9.5	Moeheid, inleiding	192
9.6	Anemie	194
9.7	Conclusie	198
	Bijlagen	201
	Literatuur	203
	Woordenlijst	205
	Register	219